

MEDIJSKO IZVJEŠTAVANJE O PREDMETIMA I RADU PRAVOSUĐA TOKOM PANDEMIJE U BOSNI I HERCEGOVINI

Izvještaj:

**Medijsko izvještavanje
o predmetima i radu
pravosuđa tokom pandemije
u Bosni i Hercegovini**

Naslov:	Medijsko izvještavanje o predmetima i radu pravosuđa tokom pandemije u Bosni i Hercegovini
Projekat:	Jačanje pravosudnih kapaciteta u implementaciji Evropske konvencije za ljudska prava i njenih standarda u Bosni i Hercegovini
Izdavači:	The AIRE Centar
Za izdavača:	Biljana Braithwaite – direktorica Programa za Zapadni Balkan AIRE centra
Urednica:	Dalida Tanović
Autorica i istraživačica:	Anida Sokol, Mediacentar Sarajevo
Recenzija:	Sanela Hodžić
Saradnica:	Nejra Hasečić Selma Učanbarlić
Prevod:	Senada Kreso
Prelom i priprema za štampu:	Kliker Dizajn

British Embassy
Sarajevo

Izradu publikacije podržala je Vlada Ujedinjenog Kraljevstva. Stajališta iznesena u publikaciji ne predstavljaju nužno stavove Vlade Ujedinjenog Kraljevstva.

Sadržaj

1. Uvod	7
2. Medijski sektor u BiH i rad medija tokom pandemije.....	11
3. Kodeksi i pravila koja se tiču izvještavanja o pravosudnim predmetima	14
4. Izvještavanje medija o pravosuđu tokom pandemije	17
5. Studija slučaja:	19
6. Zaključak i preporuke	33

1. Uvod

O medijskom izvještavanju o predmetima i radu pravosuđa u Bosni i Hercegovini (BiH) do sada nije bilo analiza. Dosadašnja istraživanja i novinarski članci ukazali su na niz problema u komunikaciji pravosudnih institucija prema medijima i javnostima, ali i na generalno nizak nivo profesionalnih medijskih standarda u BiH.^[1]

Neki od problema u komunikaciji pravosudnih institucija su nedostatak proaktivne transparentnosti, neujednačene prakse u objavljivanju informacija na stranici Pravosuđe.ba, anonimizacija podataka u pravosudnim predmetima, te nedosljedna primjena Zakona o slobodi pristupa informacijama.^[2] Istraživački izvještaji, s druge strane, ukazuju i na niske standarde medijskog izvještavanja u BiH, nedostatak kapaciteta i ekspertize za kvalitetno i sveobuhvatno izvještavanje, naročito iz oblasti za koje su potrebna stručna znanja, poput ekologije, EU integracija i pravosuđa, te na prisustvo problematičnih medijskih sadržaja, poput dezinformacija i propagande, naročito online.^[3] Da bi opstali, mediji se oslanjaju na prihode iz marketinga i javnih budžeta koji se u nedostatku adekvatnog zakonodavnog okvira dodjeljuju kroz nedovoljno transparentne procedure i arbitrarne odluke te omogućavaju političke i finansijske pritiske na medije.^[4] Pored toga, pojavom brojnih online medija i anonimnih portala, i u nedostatku efikasne (samo)regulacije, povećano je i prisustvo klikbejt i senzacionalističkih sadržaja upitne vjerodostojnosti i do širenja dezinformacija, propagandnog materijala i mrzilačkih narativa

-
- [1] Erna Mačkić, 2018, *Transparentnost pravosuđa u Bosni i Hercegovini u domenu procesuiranja koruptivnih krivičnih djela*, Analitika. <https://www.analitika.ba/sites/default/files/publikacije/Transparentnost%20pravosudnih%20institucija%20-%20osvrt.pdf>; O medijskom izvještavanju vidjeti npr. IREX izvještaje za BiH. <https://www.irex.org/sites/default/files/pdf/media-sustainability-index-europe-eurasia-2019-bosnia-herzegovina.pdf>
- [2] Ključni problemi identifikovani su kroz intervju s predstavnicima medija u prvom dijelu istraživanja. Vidjeti i Emina Dizdarević, 2018, *Pravosuđe internim aktima ograničava medijski pristup*. <https://detektor.ba/2018/11/08/pravosudje-internim-aktima-ogranicava-medijski-pristup-video/>
- [3] Vidjeti npr. IREX izvještaje za BiH: <https://www.irex.org/sites/default/files/pdf/media-sustainability-index-europe-eurasia-2019-bosnia-herzegovina.pdf>
- [4] Sanela Hodžić i Anida Sokol, 2017, *Za transparentnije i legitimnije finansiranje iz javnih budžeta. Izvještaj s preporukama: Smjernice za javne organe u BiH*, Mediacentar Sarajevo. https://www.media.ba/sites/default/files/transparentnije_i_legitimnije_finansiranje_medija_iz_javnih_budzeta_-_smjernice_za_javne_organe_u_bih_-_bhs.pdf

online.^[5] U zemlji s niskim nivoom medijske pismenosti, ovakvi sadržaji mogu biti značajna prijetnja demokratskim procesima u BiH.^[6]

U prethodnom izvještaju smo predstavili rezultate prvog dijela istraživanja, u kojem smo analizirali javnu komunikaciju i transparentnost rada pravosudnih institucija u BiH tokom pandemije, naročito u periodu od 15. marta do 15. maja 2020, te dali preporuke za povećanje transparentnosti rada pravosudnih institucija.

Pritom smo pokazali da su pravosudne institucije tokom pandemije nastavile komunicirati po uobičajenim obrascima i nisu adekvatno odgovorile na komunikacijske izazove, te da su komunikacijske prakse tokom pandemije bile neujednačene. Dobra komunikacija s medijima i javnostima ovisila je prije svega o susretljivosti i odgovornosti pojedinaca koji su nosioci funkcije glasnogovornika te nisu rezultat strateškog pristupa i konzistentnih komunikacijskih politika. Istraživanje je pokazalo i da su ograničen rad i otkazana ročišta donijeli smanjen broj informacija koje su institucije mogle plasirati u javnost, ali i otežanu komunikaciju s medijima i javnostima, te smanjenu zainteresiranost medija za informacije koje se tiču rada pravosuđa.

U ovom izvještaju predstavili smo rezultate drugog dijela istraživanja, čiji je cilj da se rasvijetli pitanje na koji način su mediji tokom pandemije Covid-19 izvještavali o pravosudnim predmetima i radu pravosudnih institucija BiH. Istraživanje obuhvata nekoliko slučajeva, odabranih zbog velike medijske praćenosti i/ili značaja za javnost, kao što je to predmet „Respiratori“ ili odluke Ustavnog suda, poput one o naredbama Federalnog štaba Civilne zaštite o zabranama kretanja licima mlađim od 18 godina i starijim od 65 godina na području FBiH,^[7] nakon konsultacija s istraživačima Mediocentra i pravnih konsultanata i eksperata AIRE centra (Advice on Individual Rights in Europe). Fokus je na prednostima i nedostacima u medijskom izvještavanju o predmetima i radu pravosuđa u BiH i njihovim mogućim implikacijama i uticaju na percepciju javnosti o pravosuđu. Na kraju su date preporuke za medije unapređenja medijskog izvještavanja o predmetima iz pravosuđa i o radu pravosudnih institucija.

---

[5] Anida Sokol, 2020, *Modeli propagande, dezinformacija i mržnje u medijima i komunikacijama u Bosni i Hercegovini*, SEENPM. https://www.media.ba/sites/default/files/rsl_research_bih_local_language_final_0.pdf <https://seenpm.org/wp-content/uploads/2020/09/Research-publication-1-BiH-ENG.pdf>

[6] Ibid.

[7] 106. sjednica Velikog vijeća, Ustavni sud. <http://www.ccbh.ba/novosti/sjednice/?id=8df4d385-2c8c-494f-88c0-588d1ce062a2&lang=bs>

Istraživanje uključuje pregled medijskog sadržaja odabranih online mainstream medija – BHRT, RTRS, Dnevni avaz, Klix.ba i Nezavisne novine – u vremenskim periodima koji su relevantni za odabrane slučajeve. Mediji su izabrani zbog značaja i mogućnosti postavljanja dnevnog reda (agenda-setting)^[8] određenih pitanja od javnog značaja, ali i tako da su obuhvaćene različite vrste medija – javni servisi i privatni mediji, te geografske lokacije – Federacija BiH i Republika Srpska. Klix.ba i Dnevni avaz su najčitaniji online informativni mediji u Bosni i Hercegovini,^[9] dok su Nezavisne novine jedan od najčitaniji informativnih portala u Republici Srpskoj. Pored ovih medija, uključena su i online izdanja javnih servisa BHRT i RTRS, a medijski sadržaj je pregledan i na medijima koji su pokretali dodatna istraživanja o navedenim predmetima Detektor.ba, Gerila.info, Capital.ba, eTrafika. Tokom istraživanja pratili su se način na koji su tekst i naslov predstavljeni (senzacionalistički, pristrasno ili neutralno), izvori koji su korišteni u tekstu (oficijelni, spekulacije, anonimni) i podaci koji su izneseni (tiču se predmeta, relevantni su ili ne za javnost, nisu relevantni za predmet...). Odabrani slučajevi su:

- » Slučaj “Respiratori” (april-decembar 2020.) – nabavka 100 respiratora iz Kine, za koju je Vlada Federacije BiH uplatila 10,5 miliona KM, preko firme FH Srebrena malina, koja se bavi uzgojem i preradom voća i povrća krajem aprila 2020. godine, zbog koje je Tužilaštvo BiH formiralo predmet za provjeru postupaka nabavki respiratora, a krajem decembra i podiglo optužnicu za **udruživanje radi zloupotrebe položaja, primanje nagrade za trgovinu uticajem, pranje novca i krivotvorenje isprava.**^[10]
- » Slučaj „Mobilne bolnice RS-a” (mart-juli 2020.) – Odluka Vlade Republike Srpske u martu 2020. godine da se po hitnoj proceduri, a posredstvom Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske, provede procedura za nabavku pokretne bolnice u roku od 10 dana, a zatim i raskidanje ugovora sa dobavljačem u maju 2020. Javno republičko tužilaštvo RS-a je formiralo predmet u vezi sa nabavkom pokretne bolnice.^[11]
- » Sjednice VSTV-a (mart-decembar 2020.) – medijsko izvještavanje o sjednicama Visokog sudskog i tužilačkog vijeća tokom pandemije Covid-19.
- » Medijsko izvještavanje o odlukama Ustavnog suda o naredbama Federalnog štaba Civilne zaštite o zabrani kretanja licima mlađim od 18 godina i starijim

[8] Prema teoriji postavljanja dnevnog reda, mediji određuju i nameću određena pitanja od javnog značaja.

[9] Listu najčitaniji portala u BiH vidjeti na: <https://www.alexa.com/topsites/countries/BA>

[10] Informacije o optužnici: <http://www.tuzilastvobih.gov.ba/?id=4696&jezik=b>

[11] Admir Muslimović, 2020, Tužiocima nisu ubrzali rad na predmetima u vezi s pandemijom, Detektor. <https://detektor.ba/2020/09/02/tuziocima-nisu-ubrzali-rad-na-predmetima-u-vezi-s-pandemijom/>

od 65 godina na području Federacije Bosne i Hercegovine u aprilu 2020. i mjerama ograničena kretanja i nošenja maski tokom pandemije Covida-19 u decembru 2020. (april i decembar 2020.).

- » Medijsko izvještavanje o slučajevima ubistava, fizičkog i seksualnog nasilja tokom 2020. godine (slučaj Sadiković koji je optužen za seksualno zlostavljanje u januaru 2020. i slučaj ubistva u Otesu u decembru 2020. godine).
- » Izvještavanje o sudskim predmetima (slučaj Kikić, marta 2020., krivično djelo primanje dara i drugih oblika koristi, i dopuštanje osobama s područja s intenzivnim širenjem koronavirusa da uđu u BiH bez zdravstvenog pregleda i rješenja o izolaciji).

Pored pregleda medijskog izvještavanja o ovim slučajevima, rađeni su intervjui s novinarima i novinarkama urednikom Klix.ba Semirom Hambom i novinarkom BHRT-a Tijanom Kecman, te korišteni materijali intervjua sa novinarima i novinarkama iz prvog dijela istraživanja (Ljiljanom Mitrović, novinarkom Nezavisnih novina, Selmom Učanbarlić, novinarkom CIN-a, Verom Bugarin, novinarkom Novinske agencija Srna, Zinaidom Đelilović, novinarkom Oslobođenja, Denisom Džidićem, direktorom BIRN-a). Intervjui su rađeni s ciljem uvida u okolnosti u kojima su radili novinari i novinarke tokom pandemije i ograničenja u komunikaciji s pravosudnim institucijama.

2. Medijski sektor u BiH i rad medija tokom pandemije

Prije pregleda medijskog sadržaja, potrebno je ukazati na okolnosti u kojima djeluju mediji u BiH kao i na standarde medijskog izvještavanja u BiH, naročito tokom pandemije Covida-19. Medijski sektor u BiH karakterizira veliki broj medija: 103 televizijske stanice, 152 radio stanice, tri javna servisa, osam dnevnih novina i 181 publikacija.^[12] Mnogim medijima nedostaju prihodi i kapaciteti za visokokvalitetno profesionalno izvještavanje i često su pod uticajem političkih partija ili poslovnih grupa putem netransparentnih i proizvoljnih obrazaca finansiranja i vlasništva.^[13] Mnogi lokalni mediji nemaju odgovarajuću opremu niti dovoljno osoblja, naročito novinare koji su specijalizirani za određene teme, poput onih o pravosuđu, a novinari su često potplaćeni i dužni pisati više članaka dnevno.^[14] Pored toga, prihodi od oglašavanja u Bosni i Hercegovini su u konstantom padu i tokom pandemije Covida-19 mediji su pretrpjeli dodatne finansijske gubitke i drastično smanjenje prihoda, te su morali smanjiti obim medijskog sadržaja, a bilo je i slučajeva otpuštanja medijskih radnika.^[15]

Istraživanja pokazuju da je došlo do naglog pada prihoda od oglašavanja tokom prva tri mjeseca pandemije, i do 80 posto, što je uticalo na rad medija i kvalitet medijskog izvještavanja, a u pojedinim slučajevima smanjeni su i prihodi iz javnih budžeta za javne lokalne medije.^[16]

---

[12] Podaci su prikupljeni iz registara Regulatorne agencije za komunikacije i Vijeća za štampu BiH.

[13] Sanela Hodžić i Anida Sokol, 2017, *Za transparentnije i legitimnije finansiranje iz javnih budžeta. Izveštaj s preporukama: Smjernice za javne organe u BiH*, Mediacentar Sarajevo. https://www.media.ba/sites/default/files/transparentnije_i_legitimnije_finansiranje_medija_iz_javnih_budzeta_-_smjernice_za_javne_organe_u_bih_-_bhs.pdf

[14] Vidjeti, naprimjer, situaciju u lokalnim medijima u Birač regiji: Anida Sokol, 2019, *Media usage in Birač region and Kalesija*, Mediacentar, dostupno na: https://www.media.ba/sites/default/files/media_usage_habits_birac_region_0.pdf

[15] Minela Pamuk, 2020, *Prioritet za pomoć entitetskih vlada će imati mediji koji nisu otpustali radnike*, Mediacentar Sarajevo. <https://www.media.ba/bs/magazin-novinarstvo/prioritet-za-pomoc-entitetskih-vlada-ce-imati-mediji-koji-nisu-otpustali-radnike>

[16] Slađan Tomić, *Tokom pandemije u BiH desetine otkaza u medijima*, Media.ba, 2020. <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/tokom-pandemije-u-bih-desetine-otkaza-u-medijima>

Medijski radnici su pod dodatnim pritiskom tokom pandemije Covida-19 zbog straha od moguće zaraze na terenu, povećanog obima posla, otežane komunikacije s institucijama i dolaska do informacija i sagovornika, što je sve uticalo na kvalitet medijskog sadržaja.^[17]

Dosadašnje analize su pokazale da kvalitet medijskog izvještavanja ne ispunjava visoke standarde novinarske profesije i da postoje stalna kršenja profesionalnih normi, posebno online.^[18] Regulatorna agencija za komunikacije (RAK) uspijeva, donekle, regulirati medijski sadržaj radijskih i televizijskih stanica i može izreći novčane kazne zbog kršenja kodeksa i pravila, ali to čini sporadično i po prijavi građana.^[19] Efikasnost samoreglativnog sistema Vijeća za štampu i online medije u BiH s druge strane je manja s obzirom na to da su njene aktivnosti ograničene na neobavezujuće odluke o medijskim sadržajima koji sadrže kršenja Kodeksa za štampu BiH.^[20] Ova neefikasnost se naročito odražava u online sferi gdje je prisutan veliki broj dezinformacija koje šire anonimni portali ali i profesionalni mediji za finansijske ili političke ciljeve.^[21] Iako su anonimni portali najveći izvor dezinformacije i lažnih vijesti, platforma za provjeru činjenica Raskrinkavanje razotkrila je brojne dezinformacije i lažne vijesti koje su objavili ili prenijeli profesionalni mediji poput RTRS-a, Novinske agencije Srna, Alternativne televizije, Dnevnog avaza, Oslobođenja, N1 itd. Širenje lažnih vijesti, dezinformacija i teorija zavjere bile su posebno učestale, ali i posebno opasne po javno zdravstvo tokom pandemije Covida-19.

Pored toga, kršenja profesionalnih normi dolazi i u obliku selektivnog i pristrasnog izvještavanja zasnovanog na političkim i etno-nacionalnim opredjeljenjima. Pristrasno izvještavanje, naročito u mainstream medijima, također je često usmjereno protiv političke opozicije ili glasova koji su kritični prema onima na vlasti, poput civilnog društva ili novinara. Politički predstavnici i civilno društvo rijetko izražavaju zabrinutost zbog kršenja profesionalnih medijskih standarda, a građanima, općenito,

---

[17] Vidjeti, naprimjer, Slađan Tomić, 2020, Tokom pandemije desetine otkaza u medijima, Media.ba. <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/tokom-pandemije-u-bih-desetine-otkaza-u-medijima>

[18] Vidjeti npr. IREX izvještaje za BiH: <https://www.irex.org/sites/default/files/pdf/media-sustainability-index-europe-eurasia-2019-bosnia-herzegovina.pdf>

[19] Vidjeti Regulatorna agencija za komunikacije: <https://www.rak.ba/bs-Latn-BA/>

[20] Vidjeti npr. IREX izvještaje za BiH: <https://www.irex.org/sites/default/files/pdf/media-sustainability-index-europe-eurasia-2019-bosnia-herzegovina.pdf>

[21] Tijana Cvjetičanin i drugi, 2019, Disinformation in the Online Sphere. The Case of BiH. Association of Citizens "Why not". https://zastone.ba/app/uploads/2019/05/Disinformation_in_the_online_sphere_The_case_of_BiH_ENG.pdf

nedostaje vještina medijske i informacijske pismenosti da prepoznaju i reaguju na problematični medijski sadržaj.^[22]

Intervjuisani novinari govore da mediji često nemaju kapacitete da prate predmete iz pravosuđa ili sjednice VSTV-a, te biraju one za koje smatraju da su interesantne javnosti, a to su često teme i ličnosti u vezi sa političkim i drugim aferama.^[23] Govore i da novinarima nedostaje znanja i vještina za teme iz pravosuđa, te da se mediji često moraju oslanjati na saopštenja iz pravosudnih institucija, za koja govore da su štura i nerazumljiva javnostima, a da u nedostatku zvaničnih podataka, informacije traže od nezvaničnih izvora. Većini medija u BiH generalno nedostaje kritičkog izvještavanja i istraživačkog novinarstva, kvalitetnog sadržaja i konstruktivnih medijskih izvještaja, te šire obrade tema.

---

[22] Anida Sokol, 2020, *Modeli propagande, dezinformacija i mržnje u medijima i komunikacijama u Bosni i Hercegovini*, SEENPM. https://www.media.ba/sites/default/files/rsl_research_bih_local_language_final_0.pdf <https://seenpm.org/wp-content/uploads/2020/09/Research-publication-1-BiH-ENG.pdf>

[23] Semir Hambo, urednik Klix.ba, intervju, 4.2.2021.

3. Kodeksi i pravila koja se tiču izvještavanja o pravosudnim predmetima

U BiH postoje kodeksi i pravila za profesionalno medijsko izvještavanje (uključujući i ona koja se tiču izvještavanja o pravosuđu i pravosudnim predmetima) Regulatorne agencije za komunikaciju i Vijeća za štampu i online medije u BiH.^[24] Pored toga, pojedini mediji imaju i interne kodekse izvještavanja. Kodeksi i pravila Regulatorne agencije za štampu su obavezujući i agencija može izreći sankcije ukoliko ih se emiteri ne pridržavaju. S druge strane, Kodeks za štampu nije obavezujući, već se zasniva na samoregulatornom sistemu i etičkim principima kojima bi se trebale voditi sve profesionalne medijske redakcije. Žalbena komisija Vijeća za štampu razmatra žalbe građana na određeni medijski sadržaj, te može izdati preporuku uredniku da taj sadržaj izbriše, objavi izvinjenje ili demant. Ovakav sistem nije neefikasan kad je riječ o velikom broju medija koji ignoriše ove sugestije, te s obzirom na to da brojni anonimni portali ne objave kontakt ili ime osoba kojima bi se preporuke mogle uputiti.^[25]

Kodeks za štampu i online medije, između ostalog, nalaže da će novinarski rad biti usmjeren prema poštivanju istine kao i prava javnosti da sazna istinu (član 2.), te da će novinari izvještavati na osnovu činjenica čije je porijeklo novinaru poznato (član 5.).^[26]

Neki od članova Kodeksa za štampu i online medije koja se tiču sudskih predmeta i rada pravosuđa su:

-
- [24] Kodeks Vijeća za štampu. https://www.vzs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=218&Itemid=9; Pravila i kodekse Regulatorne agencije za komunikacije vidjeti na: <https://www.rak.ba/bs-Latn-BA/brdcst-regulations>. Vidjeti i Nidžara Ahmetašević, 2018, *Da pravda bude vidljiva: Priručnik za novinare i novinarke koji izvještavaju o sudskim procesima i radu tužilaštva u BiH*, Mediacentar Sarajevo. https://www.media.ba/sites/default/files/da_pravda_bude_vidljiva_final_web.pdf
- [25] Vidjeti npr. IREX izvještaje za BiH: <https://www.irex.org/sites/default/files/pdf/media-sustainability-index-europe-eurasia-2019-bosnia-herzegovina.pdf>
- [26] Kodeks za štampu i online medije: https://www.vzs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=218&Itemid=9

Član 9. – **Privatnost**

Novinari će izbjegavati uplitanje u nečiji privatni život osim ako takva uplitanja nisu potrebna u interesu javnosti. Teme koje uključuju lične tragedije će biti obzirno tretirane, a pogođenim ličnostima će se prići diskretno i sa saosjećanjem.

Član 10. – **Osobe optužene za krivična djela**

Novinari neće nikoga tretirati kao kriminalca prije donošenja sudske presude koja to potvrđuje. Novinari imaju obavezu ne donositi preuranjene sudove o krivici optužene ličnosti. Novinari imaju obavezu da objave informaciju o odbacivanju optužbe ili oslobađanju ličnosti za koju su ranije objavili da je optužena ili da je suđenje počelo.

Član 10.a – **Zaštita svjedoka**

Novinari će pokazati poseban oprez i osjetljivost kod izvještavanja o svjedocima u sudskim procesima za ratne zločine, poštujući pravila i odredbe za neimenovanje zaštićenih svjedoka. Novinari će općenito izbjegavati imenovanje svjedoka u sudskim procesima za ratne zločine, kao i imenovanje njihove rodbine i prijatelja osim ako pozivanje na njih nije neophodno za potpuno, pravično i tačno izvještavanje o sudskom postupku i ako to neće uticati na pogrešno tumačenje istine ili tok sudskog procesa.

Član 11. – **Zaštita djece i maloljetnika**

U tretiranju djece i maloljetnika novinari su dužni krajnje obazrivo postupati, poštujući dobre običaje i Konvenciju o pravima djeteta, polazeći od interesa djeteta. Novinari su dužni zaštititi identitet djeteta u postupcima u kojima je inače isključena javnost. Novinari ne smiju intervjuisati niti fotografisati djecu mlađu od 18 godina, s pitanjima koja se odnose na porodicu djeteta, bez prisustva roditelja ili bez dozvole roditelja ili staratelja. Novinari ne smiju identifikovati djecu mlađu od 18 godina u slučajevima kada su žrtve krivičnih djela. Novinari ne smiju ni pod kakvim okolnostima identifikovati djecu mlađu od 18 godina koja su umiješana u kriminalne slučajeve kao svjedoci, žrtve ili optuženi.

Kodeks o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija [27] također nalaže pravičnost i nepristrasnost (član 5.), a ovaj kodeks ima poseban član (15) namijenjen izvještavanju o sudskim procesima:

- 1) Pružalac medijske usluge će objektivno i tačno izvještavati o sudskim procesima. Ovo izvještavanje podrazumijeva i objavljivanje informacija o sudskim i tužilačkim odlukama, uključujući oslobađajuće presude, odluke o neprovođenju istrage i obustave istrage.
- 2) Pružalac medijske usluge će poštivati pretpostavku nevinosti do donošenja pravosnažne sudske odluke.
- 3) Pružalac medijske usluge će, u toku trajanja sudskog postupka, poštivati pravo na privatnost svih lica uključenih u taj postupak u bilo kojem svojstvu. Posebna zaštita će biti pružena maloljetnim i drugim ranjivim licima, kao i žrtvama, svjedocima i porodicama žrtava, svjedoka, osumnjičenih, optuženih i osuđenih lica.
- 4) U slučajevima u kojima su primjenjive zakonske zabrane ili ograničenja otkrivanja identiteta svjedoka, pružalac medijske usluge će naročito obratiti pažnju da ne objavljuje informacije koje bi mogle otkriti ili uputiti na trag koji bi mogao dovesti do identifikacije svjedoka. Također, posebna pažnja će se obratiti pri objavljivanju informacija koje bi, u kombinaciji s informacijama objavljenim drugdje, mogle dovesti do otkrivanja identiteta svjedoka.
- 5) Identitet žrtava seksualnih napada neće biti otkriven direktno, niti indirektno objavljivanjem materijala koji bi mogli dovesti do otkrivanja identiteta takvih žrtava osim ukoliko žrtve same ne pristanu ili u slučaju prethodno pribavljenog odobrenja nadležnog organa.
- 6) Prilikom izvještavanja iz sudnica ili snimanja u sudnicama koje je prethodno dozvolio nadležni organ, moraju se poštivati odredbe st. (1.) do (5.) ovog člana.

---

[27] Kodeks o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija. <https://docs.rak.ba/articles/333eb24f-ca18-4ef2-a9ab-8f402e8a4f40.pdf>

4. Izvještavanje medija o pravosuđu tokom pandemije

Tokom pandemije ograničen rad i otkazana ročišta donijeli su i smanjen broj informacija koje su institucije mogle plasirati u javnost, ali i otežanu komunikaciju s medijima i javnostima, koja je nastala zbog ograničenog rada pravosudnih institucija i smanjenih kapaciteta medija tokom pandemije, te smanjenu zainteresiranost medija za informacije koje se tiču rada pravosuđa. Glasnogovornici pravosudnih institucija su u prvom dijelu istraživanja potvrdili da su mediji tokom pandemije bili manje zainteresirani za informacije o predmetima i njihovom radu, naročito tokom prvih mjeseci kada je Covid-19 bio u fokusu svih vijesti.

Kako je navedeno u prvom dijelu istraživanja, predmet koji su se najviše pratili su bili oni u vezi sa pandemijom (npr. pred Sudom BiH Rajo Kikić i Fadil Novalić)^[28] i javnim nabavkama (Republičko javno tužilaštvo),^[29] zatim predmeti terorizma i djela povezanih sa terorizmom (Sud BiH), razna krivična djela i ratni zločini. Tokom pandemije mediji su pratili i objavljivali saopštenja za medije i ostale informacije pravosudnih institucija u BiH, te su objavljivali informacije o obustavljenim istragama, podignutim optužnicama, otvorenim predmetima (naročito zbog koronavirusa), produženim pritvorima, potvrđenim optužnicama i slično. Najveći broj vijesti, kako je pokazala prva analiza, tokom prva dva mjeseca pandemije (15. marta do 15. maja 2020.), na portalima Klix.ba i Nezavisne novine, tiče se Tužilaštva BiH, Suda BiH, Okružnog suda u Banjoj Luci, okružnog tužilaštvo u Banjoj Luci, Tužilaštva HNK, Kantonalnog suda u Sarajevu itd. Većina vijesti je u formi kratkih izvještaja/saopštenja bez detaljnijih istraživanja i analiza. Manji broj članaka odnosi se na rad sudova/tužilaštava tokom pandemije. Izvori korišteni u vijestima koji se tiču pravosuđa i pravosudnih predmeta su najvećim dijelom saopštenja za javnost pravosudnih institucija ili glasnogovornici, tužioci, advokati i sudije. Izvori su najvećim dijelom saopštenja za javnost VSTV-a, Suda BiH, Tužilaštva BiH, Federalnog tužilaštva i Ustavnog suda BiH, Kantonalnog suda u Sarajevu, ali za pojedine vijesti/informacije kao izvori su navedeni pojedinci uposleni u tim institucijama: Zlatko Knežević, predsjednik Ustavnog suda BiH, Milan Tegeltija, predsjednik VSTV-a i Amila-Mimica Kunosić, član VSTV-a, Bojan Stević, predsjednik Okružnog suda u Trebinju, Ranko Debevec, predsjednik Suda BiH. Mali broj članaka koji preispituju mjere i odluke pravosudnih institucija donesene tokom pandemije govori da se rad

---

[28] Sud BiH, pisani odgovor, 9.9.2020.

[29] Republičko javno tužilaštvo, pisani odgovor, 24.9.2020.

pravosuđa rijetko dubinski analizira i da je rijedak kritički uklon prema odlukama pravosuđa, što ograničava uvid javnosti i može dovesti do pojednostavljenja, često isključivo negativne ili isključivo pozitivne percepcije javnosti.

U narednom dijelu izvještaja ćemo pokazati rezultate analize slučajeva medijskog izvještavanja o nekoliko odabrani pravosudnih predmeta i šireg medijskog izvještavanja o radu pravosudnih institucija s ciljem da predstavimo prednosti i nedostatke medijskog izvještavanja, njihove moguće implikacije i uticaj na javnost, te donesemo preporuke za unapređenje medijskog izvještavanja o predmetima iz pravosuđa i o radu pravosudnih institucija.

5. Studija slučaja:

5.1. Slučaj “Respiratori”

Slučaj “Srebrna malina” ili “Respiratori” bio je jedna od najpopularniji medijskih tema tokom 2020. godine. Počeo je objavljivanjem informacija 27. aprila 2020. godine na portalu Fokus.ba o uvozu 100 respiratora iz Kine, za koje je Vlada Federacije uplatila 10,5 miliona KM. Pritom je problematizirana činjenica da je uvoznik respiratora bila firma FH Srebrna malina, koja se bavi uzgojem i preradom voća i povrća, a što je za Fokus.ba potvrdila Uprava za indirektno oporezivanje BiH.^[30] Sljedećeg dana Fokus.ba je objavio vijest da je potrebnu dozvolu za uvoz medicinske opreme izdala Agencija za lijekove i medicinska sredstva FBiH na osnovu ovlaštenja koje potpisuje Fahrudin Solak, tadašnji direktor Federalne uprave Civilne zaštite.^[31] Vijest su prenijeli svi mediji u Bosni i Hercegovini, a ubrzo je objavljena informacija i da je Tužilaštvo Kantona Sarajevo formiralo predmet za provjeru postupka nabavki respiratora, a u istragu se uključila i SIPA.^[32] Početkom maja je objavljeno da će Tužilaštvo BiH preuzeti predmet „Respiratori“, a krajem decembra i podiglo optužnicu za udruživanje radi zloupotrebe položaja, primanja nagrade za trgovinu uticajem, pranje novca i krivotvorenje isprava.^[33]

Mediji su u ovom slučaju odigrali izuzetno važnu ulogu te objavili informacije koje su dovele do istrage, a kasnije i do podizanje optužnice od Tužilaštva BiH. Bilo je pokušaja i da se diskreditira rad novinara, te je Federalna uprava Civilne zaštite, na čelu s Fahrudinom Solakom, poslala zahtjev Tužilaštvu Kantona Sarajevo za hitno pokretanje istrage kako bi se ispitali neobjektivni i krivi navodi u medijima za nabavku respiratora zbog čega je reagovalo i Udruženje BH novinara.^[34]

---

[30] Poljoprivredno gazdinstvo dobilo posao od 10,5 miliona maraka za nabavku respiratora, Fokus.ba, 27.4.2020. <https://www.fokus.ba/vijesti/bih/poljoprivredno-gazdinstvo-dobilo-posao-od-105-miliona-maraka-za-nabavku-respiratora/1753735?fbclid>

[31] Solak je FH Srebrnu malinu proglasio ovlaštenom za uvoz respiratora, Fokus.ba, 28.4.2020. <https://www.fokus.ba/vijesti/bih/fokus-ba-saznaje-solak-je-fh-srebrnu-malinu-proglasio-ovlastenom-za-uvoz-respiratora/1754728/>

[32] U slučaj nabavke respiratora uključila se i SIPA, Klix.ba, 28.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/u-slucaj-nabavke-respiratora-ukljucila-se-i-sipa/200428060>

[33] Informacije o optužnici: <http://www.tuzilastvobih.gov.ba/?id=4696&jezik=b>

[34] BH novinari: Javni protest Fahrudinu Solaku, direktoru Federalne uprave Civilne zaštite. <https://bhnovinari.ba/bs/2020/04/30/bh-novinari-javni-protest-fahrudinu-solaku-direktoru-federalne-uprave-civilne-zastite/>

Od kraja aprila do kraja decembra 2020. godine, mediji su objavili brojne informacije i spekulacije o ovom slučaju, izjave različitih osoba, organizacija i institucija, a bilo je i dezinformacija i neprovjerenog sadržaja. Najviše medijskih sadržaja objavljeno je od kraja aprila do kraja maja (po više stotina na jednom portalu), a pojedini portali, kao Klix.ba, donosili su desetak članaka o slučaju dnevno. Na osnovu pregleda medijskog sadržaja na portalima Klix.ba, Avaz.ba, BHRT, RTRS i Nezavisne novine može se zaključiti sljedeće:

5.1.1. Fragmentirano medijsko izvještavanje

Online mediji su o predmetu „Respiratori“ svakodnevno iznosili nove informacije, te se način njihovog izvještavanja o ovom slučaju može opisati kao *fragmentiran* – bez šire kontekstualizacije i iznošenja više informacija u jednom članku/prilogu. Veliki broj članaka o ovom slučaju je kratak, napisan na osnovu jednog izvora i na osnovu jedne informacije. Ovakav način izvještavanja može se objasniti velikom praćenošću ovog slučaja, težnjom da medij bude prvi u objavi određene informacije, ali i potrebom za što većim brojem klikova, što više članaka o jednom slučaju i donosi. Potrebno je istaknuti, međutim, da su naslovi o ovom slučaju većinom bili neutralni (bez senzacionalizma), a mediji su u pojedinim slučajevima koristili termin „ekskluzivno“ kada su samostalno dolazili do novih informacija.^[35]

5.1.2. Izvori

Iako su online mediji u većini slučajeva koristili jedan ili dva izvora u jednom članku, potrebno je naglasiti da je većina izvora bila relevantna – izjave stručnjaka, osoba i institucija relevantnih za slučaj (naprimjer, ministricе finansija FBiH Jelke Milićević), glasnogovornika, kao što su glasnogovornici Uprave za indirektno opozivanje BiH, SIPA-e i tužilaštava. Mediji su kao izvore koristili i dokumente, poput Naredbe Kriznog štaba FBiH o raspodjeli 80 respiratora po bolnicama,^[36]

---

[35] Klix.ba ekskluzivno objavljuje: Ovo su mjere zabrane izrečene Novaliću, Solaku i Hodžiću, Klix.ba, 31.5.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/klix-ba-ekskluzivno-objavljuje-ovo-su-mjere-zabrane-izrecene-novalicu-solaku-i-hodzicu/200531078>

[36] Zašto je Jelka Milićević potpisala odluku o raspodjeli respiratora ako se ranije zalila na nepravilnosti, 30.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/zasto-je-jelka-milicevic-potpisala-odluku-o-raspodjeli-respiratora-ako-se-ranije-zalila-na-nepravilnosti/200430036>

carinske deklaracije,^[37] Dokument-izvještaj Suda BiH,^[38] dokumenti Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH.^[39] U pojedinim slučajevima nije jasno kako su mediji dolazili do određenih dokumenata (ovaj način dolaska do izvora može upućivati i na tzv. leak novinarstvo), ali su koristili metode istraživanja i kroz više članaka i dužeg vremenskog perioda dolazili do novih informacija. U ovom slučaju Klix.ba je bio najaktivniji, iznio je nove podatke, te koristio metode istraživačkog novinarstva, koji je na mainstream portalima u BiH još uvijek u začetku, dok su ostali mediji u uzorku BHRT, RTRS, Nezavisne novine i Dnevni avaz uglavnom prenosili informacije i saopćenja institucija ili informacije novinskih agencija i drugih medija. Ipak, u određenom broju članaka za iznesene tvrdnje se ne navode izvori – portal Klix.ba koristi i termin “prema našim saznanjima”, dok Dnevni avaz piše “prema našim izvorima iz Vlade FBiH”.^[40] Na Klixu.ba su uočeni i brojni članci u kojima poznate ličnosti i političke partije osuđuju ovaj slučaj, zahtijevaju istragu i otkaze, a ovi članci se često zasnivaju na prenošenju izjava preko statusa na društvenim mrežama, koji ne moraju nužno biti relevantni za slučaj i javni interes. Tako naprimjer, na osnovu statusa na Facebooku objavljena je vijest da je potpredsjednik SDP-a Vojin Mijatović podnio krivičnu prijavu protiv Srebrene maline i njenog direktora Fikreta Hodžića^[41] (bez daljnjeg istraživanja i follow-up članaka), a objavljeni su, naprimjer, i komentari sa Twittera predsjednika Naše stranke Predraga Kojovića o slučaju.^[42]

- [37] Ekskluzivno otkrivamo: Respiratori su nabavljeni po cijeni 80 hiljada KM po komadu!, Klix.ba, 28.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/ekskluzivno-otkrivamo-respiratori-su-nabavljeni-po-cijeni-80-hiljada-km-po-komadu/200428183>
- [38] Klix.ba ekskluzivno objavljuje akt suda: Solak i Hodžić se sumnjiče za pranje novca i brojne zloupotrebe, Klix.ba, 11.5.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/klix-ba-ekskluzivno-objavljuje-akt-suda-solak-i-hodzic-se-sumnjice-za-pranje-novca-i-brojne-zloupotrebe/200511097>
- [39] “Srebrna malina” tek jučer dobila saglasnost Agencije za lijekove, a respiratore su uvezli u subotu, Klix.ba, 28.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/srebrna-malina-tek-jucer-dobila-saglasnost-agencije-za-lijekove-a-respiratore-su-uvezli-u-subotu/200428149>
- [40] Ko je koga prevario: Solak naručio respiratore, Hodžić isporučio ventilatore!?, Dnevni avaz, 30.4.2020. <https://avaz.ba/vijesti/bih/566756/ko-je-koga-prevario-solak-narucio-respiratore-hodzic-isporucio-ventilatore>
- [41] Vojin Mijatović podnio krivičnu prijavu protiv Fikreta Hodžića zbog afere “respiratori”, Klix.ba, 28.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/voj-in-mijatovic-podnio-krivcnu-prijavu-protiv-fikreta-hodzica-zbog-afere-respiratori/200428137>
- [42] Kojović prokomentarisao nabavku respiratora: Klasična interna SDA podjela partijskih zadataka, Klix.ba, 29.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/kojovic-prokomentarisao-nabavku-respiratora-klasicna-interna-sda-podjela-partijskih-zadataka/200429092>

5.1.3. Dezinformacije

Mediji su o slučaju „Respiratori“ objavili i nekoliko dezinformacija koje je raskrinkala fact-checking platforma Raskrinkavanje. Desetine medija je, naprimjer, prenijelo vijest novinske agencije Srna da 29. juna 2020. godine počinje suđenje Fadilu Novaliću, Fahrudinu Solaku i Fikretu Hodžiću, iako u ovom slučaju u to vrijeme nije bila podignuta optužnica.^[43] Neki od portala koji su prenijeli ovu dezinformaciju su Klix, Radio Sarajevo, Nezavisne, Glas Srpske, TKportal, Avaz.live, USK vijesti. Mediji su ovu informaciju prenijeli pogrešno jer je 29. juna 2020. bilo zakazano ročište za slučaj „Fadil Novalić i drugi”, na kojem se odlučivalo o mjerama zabrane Aleksandru Zolaku, direktoru Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH.^[44]

Još jedna dezinformacija koju je objavio Dnevni avaz je da su kupljeni respiratori zapravo ventilatori. Dnevni avaz je objavio vijest da su naručeni respiratori, zapravo ventilatori, a ovo su dokazali time da se ovo može vidjeti na osnovu fotografija sa aerodroma (ventilator na engleskom znači respirator).^[45] Ovaj članak su od Avaza prenijeli brojni drugi portali, a neki od njih su Dnevnik, Poskok, Hrvatski medijski servis, Hercegovina info, Bljesak, Srednja Bosna, Cazin net, Grad Busovača, Mreža i drugi.^[46] Ove dezinformacije su proizvod copy-paste novinarstva, manjka kapaciteta i provjere informacija u medijskim redakcijama, ali i nepoznavanje određenih termina (zakazivanja ročišta ne znači i početak suđenja, ventilatori nisu isto što i respiratori itd.).

5.1.4. Spinning i stavljanje slučaja u etno-nacionalni kontekst

S obzirom na etno-nacionalnu podijeljenost medijskog sektora, i ovaj slučaj je u određenim medijima bio postavljen u etno-nacionalni kontekst. Tako su mediji poput Stava cijeli slučaj opisali kao pokušaj državnog udara i napada na Bošnjake,^[47]

---

[43] Nije tačno da sutra počinje suđenje Novaliću, Solaku i Hodžiću, Raskrinkavanje.ba. <https://raskrinkavanje.ba/analiza/nije-tacno-da-sutra-pocinje-sudenje-novalicu-solaku-i-hodzicu>

[44] Ibid.

[45] Ko je koga prevario: Solak naručio respiratore, Hodžić isporučio ventilatore!?, Dnevni avaz, 30.4.2020. <https://avaz.ba/vijesti/bih/566756/ko-je-koga-prevario-solak-narucio-respiratore-hodzic-isporucio-ventilatore>

[46] Nije tačno da je „Solak naručio respiratore”, a „Hodžić isporučio ventilatore”. Raskrinkavanje.ba. <https://raskrinkavanje.ba/analiza/nije-tacno-da-je-solak-narucio-respiratore-a-hodzic-isporucio-ventilatore>

[47] Pokušaj državnog udara: Novalić prebačen u Tužiteljstvo BiH, Stav, 29.5.2020. <https://arhiv.stav.ba/pokusaj-drzavnog-udara-novalic-prebacen-u-tuziteljstvo-bih/>

dok je RTRS, naprimjer, izvijestio da je portparol SNSD-a Radovan Kovačević rekao da je sve u vezi nabavke respiratora u Republici Srpskoj transparentno, te da, za razliku od FBiH, nije nabavljen nijedan neupotrebljiv respirator.^[48] Ostali mainstream mediji prenosili su slične izjave političkih stranaka i visokopozicioniranih političara u BiH.

5.1.5. Manjak dodatnih istraživanja

Iako su mediji došli do brojnih relevantnih podataka i dokumenata, ipak su ispustili da istraže i objasne određene segmente cijelog slučaja kao, naprimjer, kako i zašto je slučaj prebačen sa Kantonalnog tužilaštva na Tužilaštvo BiH. Medijski izvještaji su bili kratki, zasnovani na pojedinim izvorima, a nedostajali su sveobuhvatni medijski prilozi koji rekonstruišu i pojašnjavaju cijeli događaj. Pored toga, u svim člancima nedostaju osnovne informacije o slučaju koje bi čitateljima ponudili potpuniji uvid pozadinu priče.

Intervjuisani novinari navode da su se držali profesionalnih standarda prilikom izvještavanja, ali upućuju i na problem manjka informacija koje su dobijali iz Tužilaštva BiH i Suda BiH, a s obzirom na značaj slučaja i javni interes, te potrebu javnosti da ima pravovremene informacije, u takvim okolnostima novinari bili dužni tražiti informacije iz drugih nezvaničnih izvora.^[49]

5.2. Pokretna bolnica u RS-u

Slučaj o pokretnoj bolnici u RS-u nije dobio dovoljno medijskog prostora u BiH, te je javnost ostala uskraćena za brojne informacije. Krajem marta mediji su izvijestili da je Vlada Republike Srpske donijela Odluku da se po hitnoj proceduri, a posredstvom Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske, provede procedura za nabavku pokretne bolnice s 500 bolničkih kreveta u površini od 6.000 kvadrata u roku od 10 dana.^[50] Prvi kontingent opreme za pokretnu bolnicu na banjalučki aerodrom je stigao 3. aprila, a da je montaža u Zalužanima kod Banje luke počela javnosti je saopšteno 29. aprila.^[51] S obzirom na to da nabavka nije izvršena u

[48] Kovačević: U Srpskoj sve transparentno, za razliku od FBiH (VIDEO), 11.6.2020. <https://lat.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=387883>

[49] Semir Hambo, urednik Klixa.ba, 4.3.2021; Tijana Kecman, novinarka, BHRT, telefonski intervju, 4.3.2021.

[50] Vlada Srpske donijela odluku o nabavci pokretne bolnice, Nezavisne novine, 21.3.2020. <https://www.nezavisne.com/novosti/drustvo/Vlada-Srpske-donijela-odluku-o-nabavci-pokretne-bolnice/590037>

[51] *Pokretna bolnica i dalje samo šator*, Instinomjer, 29.5.2020, <https://istinomjer.ba/pokretna-bolnica-i-dalje-samo-sator/>

roku od deset dana mediji su obavijestili da je razlog čekanje na dozvolu Agencije za lijekove BiH, što je iz ove Agencije demantovano jer zvaničan zahtjev u vezi sa uvozom pokretne bolnice i prateće opreme nije stigao u Agenciju.^[52] Nakon optužbi opozicije u RS-u da je riječ o krađi novca,^[53] a zbog toga što nije izvršena cjelokupna isporuka, Republički štab za vanredne situacije donio je zaključak da Institut za javno zdravstvo Republike Srpske traži jednostrano raskidanje ugovora sa dobavljačem pokretne bolnice, preduzećem Balkan Global, te povrat 4,2 miliona KM.^[54] Mediji su objavili da je preduzeće Balkan Global izvršilo povrat dva miliona KM sredstava Institutu za javno zdravstvo Republike Srpske nakon što je raskinut ugovor o kupovini pokretne bolnice u RS-u, a zatim i cjelokupnog iznosa.^[55] Javno tužilaštvo RS-a formiralo je predmet u vezi s nabavkom pokretne bolnice, ali rezultati ove istrage još uvijek nisu poznati javnosti. Mediji su izvjestili da policijski službenici Uprave za organizovani i teški kriminalitet Ministarstva unutrašnjih poslova Republike, po zahtjevu Posebnog odjeljenja za suzbijanje korupcije, organizovanog i najtežih oblika privrednog kriminala Republičkog javnog tužilaštva, provode istražne radnje u vezi s predmetom nabavke, ali tužilačka odluka još nije donesena.^[56]

5.2.1. Nedostatak istraživanja i fragmentirane informacije

U slučaju „Mobilne bolnice“ mainstream mediji (od marta do oktobra 2020.) nisu se angažovali da istraže ovaj postupak, kao što je to bio slučaj u vezi sa predmetom „Respiratori“. Samo pojedini, mediji poput Detektora.ba, Trafike, Gerile.info i Capital.ba su pokušali doći do dodatnih informacija dok su ostali uglavnom objavljivali izjave vlasti u RS-u i optužbe opozicije u kratkim tekstovima i bez dodatnih istraživanja. Detektor.ba je krajem maja objavio da dio medicinske opreme za koju je pored

---

[52] Vladimir Kovačević, *Oprema za pokretnu bolnicu još uvijek u carinskim procedurama*, Detektor, 27.5.2020.

<https://detektor.ba/2020/05/27/oprema-za-pokretnu-bolnicu-jos-uvijek-u-carinskim-procedurama/>

[53] Šta je kupila Vlada RS-a? Nebojša Vukanović tvrdi da su ukradena 4 miliona KM na šatoru za svadbe, Klix.ba, 24.5.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/sta-je-kupila-vlada-rs-a-nebojsa-vukanovic-tvrdi-da-su-ukradena-4-miliona-km-na-satoru-za-svadbe/200524098>

[54] Traži se raskid ugovora o kupovini pokretne bolnice i povrat 4,2 miliona, Nezavisne novine, 29.5.2020. <https://www.nezavisne.com/novosti/bih/Trazi-se-raskid-ugovora-o-kupovini-pokretne-bolnice-i-povrat-42-miliona-KM/601747>

[55] Zeljković: Balkan Global uplatio preostali novac za mobilnu bolnicu, Nezavisne novine, 19.6.2020. <https://www.nezavisne.com/novosti/drustvo/Zeljkovic-Balkan-Global-uplatio-preostali-novac-za-mobilnu-bolnicu/605551>

[56] ANALIZA: Zašto Državno tužilaštvo nije preuzelo predmet „Pokretne bolnice“ poput „Respiratora“?, 14.10.2020. <https://detektor.ba/2020/10/14/zasto-drzavno-tuzilastvo-nije-preuzelo-predmet-pokretne-bolnice-poput-respiratora/>

ostalog neophodna i dozvola Agencije stoji pod carinskim nadzorom na aerodromu, te da još uvijek nije pokrenuta carinska procedura, a eTrafika je u julu 2020. godine objavila da je mobilna bolnica uvezena bez dozvole, te podaci o carinjenju i porezima se ne poklapaju.^[57] Detektor.ba je također pokušao istražiti zbog čega Državno tužilaštvo nije preuzelo predmet „Pokretne bolnice” poput „Respiratora”, što su bile informacije koje su do tada bile nejasne javnosti.^[58]

Većina medija je, ipak, propustila da istraži nejasne dijelove priče: zašto nisu isporučeni svi dijelovi bolnice,^[59] u kojoj fazi je predmet u tužilaštvu, te kako je bolnica prodana Turskoj za 5 miliona eura, iznosu znatnom većem u odnosu na onaj iz RS-a.^[60] Istraživanje i kritike su izostale naročito na RTRS-u, koji nije objavio kritike iz opozicije. Ipak, potrebno je naglasiti i izostanak očitovanja Republičkog Tužilaštva RS-a i vlasti u RS-u koje su i provele nabavku.

5.2.2. Dezinformacije

Ovaj slučaj nije bio dio analize fact-checking platformi, ali pojedini objavljeni podaci upućuju na nedosljednosti. Naprimjer, mediji su objavili da nabavka cijele opreme nije stigla u RS zbog čekanja na dozvolu Agencije za lijekove BiH, koja je kasnije izjavila da „zvaničan zahtjev u vezi sa uvozom pokretne bolnice i prateće opreme nije stigao u Agenciju“. Nije jasno da li je ovaj zahtjev ikad upućen i zbog čega dozvola nikada nije dobivena. U javnosti se pojavila i spekulacija da bolnica košta 3,65 miliona KM, a da je plaćena 4,2 miliona KM^[61], što je predsjednik Vlade Republike Srpske Radovan Višković objasnio razlikom u plaćanju PDV-a. Nije navedeno kako je vraćen plaćeni PDV.

[57] Mobilna bolnica uvezena bez dozvole: Podaci o carinjenju i porezima se ne poklapaju, eTrafika, 20.7.2020. <https://www.etratika.net/drustvo/75757/mobilna-bolnica-uvezena-bez-dozvole-podaci-o-carinjenju-i-porezima-se-ne-poklapaju/>

[58] ANALIZA: Zašto Državno tužilaštvo nije preuzelo predmet „Pokretne bolnice” poput „Respiratora”, 14.10.2020. <https://detektor.ba/2020/10/14/zasto-drzavno-tuzilastvo-nije-preuzelo-predmet-pokretne-bolnice-poput-respiratora/>

[59] Republika Srpska: Afera nabavke mobilne bolnice, BHRT, 31.1.2021. <https://bhrt.ba/republika-srpska-afere-nabavke-mobilne-bolnice/>

[60] Ristić potvrdio: Pokretna bolnica prodana u Tursku za pet miliona evra, Nezavisne novine, 15.7.2020. <https://www.nezavisne.com/novosti/drustvo/Ristic-potvrdio-Pokretna-bolnica-prodata-u-Tursku-za-pet-miliona-evra/610655>

[61] Višković: Avionski prevoz bolnice plaćen zbog straha da će biti zaplijenjena, Nezavisne novine, 27.4.2020. <https://www.nezavisne.com/novosti/drustvo/Viskovic-Avionski-prevoz-mobilne-bolnice-placen-zbog-straha-da-ce-biti-zaplijenjena/596393>

5.2.3. Izvori

Izvori u medijskom izvještavju o mobilnoj bolnici u RS-u su bili jednostrani, a mediji su uglavnom prenosili izjave vlasti ili opozicije u RS-u. Neki od izvora su: Branislav Zeljković, direktor Instituta za javno zdravstvo RS-a, član Predsjedništva BiH Milorad Dodik, Slaven Ristić, vlasnik Balkan Globala i Tehničkog remonta Bratunac, kompanije koja je bila posrednik u nabavci mobilne bolnice, Aleksandar Zolak, direktor Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH.

5.3. Sjednice VSTV-a

Mediji u BiH sporadično objavljuju informacije o sjednicama VSTV-a, a one se uglavnom zasnivaju na saopštenjima Vijeća. Visoko sudsko i tužilačko vijeće dnevni red sjednica objavljuje na stranici Pravosuđe.ba, kao i određeni broj zapisnika i izvještaja sa sjednica, a tokom pandemije dio sjednica je održan telefonski i elektronski.^[62] U intervjuima iz prvog dijela istraživanja, novinari su istakli da je VSTV posljednjih godina promijenio svoju komunikaciju sa medijima i otvorio sjednice i disciplinske postupke za javnost, ali tokom pandemije nisu se mogle pratiti telefonske i online sjednice VSTV-a, a ovakve odluke bile su problematizirane u javnosti.^[63] Nakon popuštanja mjera u junu 2020. sjednice su se nastavile održavati u prostorijama institucije koje su novinari mogli kao i prije pandemije pratiti u posebnoj prostoriji putem videolinka uz slanje zahtjeva za praćenje i uz propisane epidemiološke mjere i držanje fizičke distance. VSTV je javnost o odlukama obavještavao putem saopštenja za javnost, web stranice institucije i društvene mreže Facebook, a na upite novinara VSTV je tokom pandemije odgovarao putem elektronske pošte (što je bila praksa i prije pandemije). Većina razgovora/intervjua obavljala se pisanim putem, putem telefona ili preko odgovarajućih internet-servisa. Objavljena saopštenja se odnose na, između ostalog, zaključke telefonskih sjednica i sastanaka na kojima su donesene odluke da je postupanje u krivičnim predmetima protiv zdravlja stanovništva apsolutni prioritet svih pravosudnih institucija u BiH, odluku o pokretanju inicijative za donošenje interventnog propisa o privremenim mjerama u pravosudnim organima u BiH, inicijativi o online suđenju, te zaključku o potrebi pojačanog praćenja svih javnih nabavki tokom pandemije.

Pregled medijskog izvještavanja o sjednicama VSTV-a upućuje na to da mediji uglavnom prenose saopštenja i izjave bez dodatne provjere ili istraživanja ili da su

---

[62] Vidjeti <https://vstv.pravosudje.ba/>

[63] Admir Muslimović, 2020, *Novinarima onemogućeno praćenje elektronske sjednice VSTV-a*, Detektor. <https://detektor.ba/2020/11/18/novinarima-onemogućeno-pracenje-elektronske-sjednice-ustv-a/>

medijski izvještaji fokusirani na određene ličnosti VSTV-a poput Milana Tegeltije.^[64] Pojedini mediji, poput BHRT-a, Klix.ba i Dnevnog avaza objavljuje informacije o radu VSTV-a, kao i o pojedinim sjednicama, ali to čine sporadično, dok drugi mediji kao što su RTRS i Nezavisne većinom to ne čine. Medijski izvještaji o sjednicama VSTV-a su uglavnom bazirani na saopštenjima za javnost, dnevnim redovima sjednica, ili izjavama pojedinaca.^[65] Dnevni avaz objavljuje, naprimjer, informacije koje se trebaju naći na dnevnom redu sjednica VSTV-a, bez dodatnih follow-up članaka, a Klix.ba često prenosi saopštenja.^[66] Izostaje analitički pristup u medijskom izvještavanju ili dodatno istraživanje o pojedinim odlukama. Taku su mediji prenijeli inicijative VSTV-a za dopune zakona o krivičnom postupku u cilju omogućavanja provođenja online suđenja u neodložnim i hitnim predmetima u kojima postoji zdravstveni rizik za učesnike u postupku,^[67] ali su u većini medija izostale informacije o ovom postupku, kao i šira rasprava. Često mediji navode šta će se naći na dnevnom redu VSTV-a bez dodanih i follow-up informacija o realizaciji sjednice. Tako naprimjer je rečeno da je planirana analiza radnih procesa evidentiranja troškova krivičnog postupka s preporukama Kancelarije za reviziju BiH, kao i informacija o tonskom snimanju svih radnji, odnosno ročišta u toku krivičnog postupka od sudova, bez naknadnih informacija o ovim aktivnostima.^[68] Kontinuirano izvještavanje o radu pravosuđa kao i stručna pojašnjenja pravnih termina i pravosudnih postupaka, te pozadinske informacije o slučajevima javnostima bi dale potpuniju sliku o radu pravosuđa.

Intervjuisani novinari ipak govore da prate sjednice za koje smatraju da su interesantne za javnost, naročito ukoliko su one vezane za određene političke afere, ali da u određenim slučajevima zbog manjka kapaciteta prenose saopštenja koja su često štura i nejasna javnosti.^[69]

---

[64] Tegeltija na hitnoj sjednici VSTV-a: Spreman sam ići na poligraf, nezakonito me prislušuju, Klix.ba, 3.12.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/tegeltija-na-hitnoj-sjednici-vstv-a-spreman-sam-ici-na-poligraf-nezakonito-me-prisluskuju/201203037>

[65] Sjednica VSTV-a BiH: Imenovanje glavnog federalnog tužitelja u fokusu, 22.10.2020. <https://avaz.ba/vijesti/bih/603765/sjednica-vstv-a-bih-imenovanje-glavnog-federalnog-tuzitelja-u-fokusu>

[66] VSTV imenovao nosioce pravosudnih funkcija, Klix.ba, 16.9.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/vstv-imenovao-nosioce-pravosudnih-funkcija/200916097>

[67] VSTV BiH: Potrebne hitne dopune zakona o krivičnom postupku za realizaciju online suđenja, Klix.ba, 3.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/vstv-bih-potrebne-hitne-dopune-zakona-o-krivicnom-postupku-za-realizaciju-online-sudjenja/200403139>

[68] Sanela Gorušanović-Butigan izabrana za potpredsjednicu VSTV-a, Klix.ba, 24.6.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/sanela-gorusanovic-butigan-izabrana-za-potpredsjednicu-vstv-a/200624040>

[69] Tijana Kecman, 4.3.2020, Semir Hambo, 4.3.2020.

5.4. Odluke Ustavnog suda

Ustavni sud je objavio više odluka o mjerama koje su vlasti u BiH donijele u cilju suzbijanja širenja Covida-19. Ustavni sud je u aprilu 2020. zaključio da je osporenim naredbama Federalnog štaba Civilne zaštite kojim je naređena zabrana kretanja licima mlađim od 18 godina i starijim od 65 godina na području Federacije Bosne i Hercegovine prekršeno pravo na slobodu kretanja iz člana II/3.m Ustava Bosne i Hercegovine.^[70] Naloženo je Vladi FBiH i Federalnom štabu Civilne zaštite da u roku od pet dana od dana prijema ove odluke usklade Naredbu Federalnog štaba Civilne zaštite sa standardima Ustava BiH uz Evropsku konvenciju. U decembru je Ustavni sud Bosne i Hercegovine održao sjednicu na kojoj je donesena odluka da mjera ograničenja kretanja i nošenja maski tokom pandemije Covida-19 predstavlja kršenje osnovnih ljudskih prava. Ustavni sud je u ovom slučaju zaključio ipak da je neosnovan drugi dio apelacija u kojem se zahtijeva ukidanje osporenih naredbi zato što bi takvim ukidanjem, s obzirom na nesumnjiv javni interes za uvođenje neophodnih mjera zaštite stanovništva od pandemije, mogle nastati negativne posljedice prije nego što zakonodavna i najviša izvršna vlast preduzmu mjere u okviru svojih ovlaštenja i obaveza.^[71]

Informacije o ovim odlukama mediji koji su obuhvaćeni istraživanjem su većinom prenijeli kroz saopštenja bez dodatnih analiza i objašnjenja.^[72] Mediji su u oba slučaja o ovim mjerama prenijeli saopštenja za javnost u većini slučajeva bez mišljenja eksperata i follow-up istraživanja.^[73] Klix.ba je objavio da je Ustavni sud BiH donio odluku da su mjere ograničenja kretanja i nošenja maski tokom pandemije Covida-19 neustavne, ali ih nije ukinuo nego je Parlamentu i Vladi FBiH dao rok da preduzmu potrebne aktivnosti kako bi se naredbe prilagodile.^[74]

[70] 106. sjednica Velikog vijeća. <http://www.ccbh.ba/novosti/sjednice/?id=8df4d385-2c8c-494f-88c0-588d1ce062a2&lang=bs>. Vidjeti i http://www.ustavisud.ba/dokumenti/AP-1217-20-1234093.pdf?utm_source=Klix.ba&utm_medium=Clanak

[71] Odluka o dopustivosti i meritumu, Ustavni sud. <http://www.ustavisud.ba/dokumenti/AP-3683-20-1262390.pdf>

[72] Ustavni sud BiH: Zabranom kretanja za starije od 65 i mlađe od 18 godina prekršena su ljudska prava, 22.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/ustavni-sud-bih-zabranom-kretanja-za-starije-od-65-i-mladje-od-18-godina-prekršena-su-ljudska-prava/200422025>

[73] Ustavni sud BiH: Mjere o nošenju maski i zabrani kretanja predstavljaju kršenje ljudskih prava, BHRT, 22.12.2020. <https://bhrt.ba/ustavni-sud-bih-mjere-o-nosenju-maski-i-zabrani-kretanja-predstavljaju-kršenje-ljudskih-prava/>

[74] Ustavni sud ipak nije ukinuo sporne mjere, vlastima dat rok mjesec da ih prilagode, Klix.ba, 22.12.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/ustavni-sud-ipak-nije-ukinuo-sporne-mjere-vlastima-dat-rok-mjesec-da-ih-prilagode/201222144>;

Informacije o potrebnim aktivnostima su izostale, kao i follow-up izvještaji o ovom slučaju. Medijsko izvještavanje o ovom slučaju bilo je od izuzetne važnosti jer djelomično prenošenje informacija, bez naglaska na to da je Ustavni sud zaključio da je neosnovan dio apelacija kojom se zahtijeva ukidanje osporenih naredbi s obzirom na nesumnjiv javni interes, mogao da utiče na ponašanje građana i nepoštivanje propisanih mjera.

Intervjuisani novinari navode da su njihove medijske kuće problematizirali cijeli slučaj, ali upućuju na nedostatke u komunikaciji s Ustavnim sudom zbog kojih često moraju tražiti informacije od drugih izvora, te na štura saopštenja za javnost, napisana stručnim jezikom koja često nisu razumljiva građanima.^[75]

5.5. Izvještavanje medija o sudskim predmetima

Kako je navedeno u prvom dijelu istraživanja, sudski predmeti o kojima su mediji najviše tražili informacija tokom 2020. godine su bili oni u vezi s pandemijom (npr. pred Sudom BiH Rajo Kikić i Fadil Novalić)^[76], zatim predmeti terorizma i djela povezanih sa terorizmom (Sud BiH), razna krivična djela i ratni zločini. Tokom pandemije ograničen rad i otkazana ročišta, ipak, donijeli su i smanjen broj informacija koje su institucije mogle plasirati u javnost, te su mediji bili manje zainteresirani za informacije o pravosudnim predmetima. Jedan od predmeta o kojima su mediji izvještavali tiče se izricanje presude, graničnom policajcu Raji Kikiću zbog počinjenog krivičnog djela primanje dara i drugih oblika koristi, a koji je osobama koje su dolazile iz Austrije, iz područja s intenzivnim širenjem koronavirusa, dozvolio bez zdravstvenog pregleda i rješenja o izolaciji nezakonit ulazak u BiH.^[77] Mediji su o ovom slučaju od marta do jula 2020. izvještavali isključivo preko saopštenja iz Tužilaštva BiH i Suda BiH, a objavili su informacije o podizanju optužnice od Tužilaštva BiH, određivanju pritvora, i presudi od Suda BiH. Mediji su također objavili i izjave iz Tužilaštva BiH da je navedenim postupkom osumnjičeni prouzročio veliku opasnost po zdravlje i živote građana BiH.^[78] Mediji se u ovom slučaju većinom nisu koristili dodatnim informacijama osim onih koji su dobivali od pravosudnih institucija.

[75] Tijana Kecman, 4.3.2020, Semir Hambo, 4.3.2020.

[76] Sud BiH, pisani odgovor, 9.9.2020.

[77] Granični policajac BiH zbog 20 eura mita osuđen na 5 mjeseci zatvora, Klix.ba. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/granicni-policajac-bih-zbog-20-eura-mita-osudjen-na-5-mjeseci-zatvora/200713052>

[78] Predložen pritvor osumnjičenom za puštanje putnika mimo procedure. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/predlozen-pritvor-granicnom-policajcu-osumnjicenom-za-pustanje-putnika-mimo-procedura/200319074>

5.6. Medijsko izvještavanje o slučajevima ubistava, fizičkog i seksualnog nasilja

Mediji su tokom pandemije nastavili izvještavati o slučajevima ubistava, fizičkog i seksualnog nasilja, iako je broj medijskih izvještaja koji su pokrivali druge teme osim Covida-19 bio manji od uobičajenog tokom prvi mjeseci pandemije. Izvještaji o slučajevima ubistava, fizičkog i seksualnog nasilja većinom su dio rubrika crne hronike, za koja su istraživanja pokazala da su među najčitanijim na online medijima u BiH.^[79] Analize su uputile na niz problematičnih aspekata u izvještavanju o slučajevima ubistava, fizičkog i seksualnog nasilja, naročito kada oni uključuju osjetljive teme poput rodno zasnovanog nasilja ili izvještavanja o marginaliziranim društvenim grupama kao što su migranti i izbjeglice.^[80] Problematične tačke u izvještavanju o ovim slučajevima su senzacionalistički naslovi, brutalni detalji nasilja i fotografije sa scenama nasilja, otkrivanje identiteta žrtve i počinioca, otkrivanje privatnih detalja koji nisu u interesu javnosti, nepoštivanje presumpcije nevinosti, neprovjereni izvori, oslanjanje na nezvanične izvore, kao i izvještavanje o pojedinim predmetima i nedostatak tematskog pristupa.

Tokom pandemije mediji su izvještavali o hapšenjima, podizanjima optužnica, određivanju pritvora i suđenju za slučajeve ubistava, fizičkog i seksualnog nasilja. Jedan takav primjer je slučaj „Sadiković“, koji je optužen za krivično djelo silovanja, protupravno lišavanje slobode i nanošenje lakše tjelesne povrede. Mediji su objavljivali informacije o hapšenju, pritvoru, određivanju pritvora, podizanju optužnice od Kantonalnog tužilaštva Sarajevo i potvrđivanju optužnice od Kantonalnog suda u Sarajevu u periodu od januara do maja 2020. godine.^[81] Tabloidni mediji poput Dnevnog avaza su o ovom slučaju iznijeli niz brutalnih detalja o fizičkom nasilju i

---

[79] Belma Buljubašić, Crna hronika: Najčitaniji sadržaj”, media.ba, 7.2.2020. <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/crna-hronika-najcitaniji-sadrzaj-koji-se-prati-poput-telenovele>

[80] Elvira Jukić Mujkić, 2016, Research on media reporting on gender-based violence against women in Bosnia and Herzegovina, UN Women. <https://www2.unwomen.org/-/media/field%20office%20eca/attachments/publications/country/bosnia/media%20reporting%20on%20gbv-eng-final.pdf?la=en&vs=3803>; Vanja Stokić, Preдрасуде о изbjеглицама и migrantima: Stanje на terenu и policija demantuje medije, media.ba, 26.11.2020. <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/predrasude-o-izbjeglicama-i-migrantima-stanje-na-terenu-i-policija-demantuju>

[81] Denis Sadiković tri dana držao djevojku zarobljenu u stanu, Avaz.ba. <https://avaz.ba/vijesti/crna-hronika/540731/uhapsen-denis-sadikovic-tri-dana-drzao-djevojku-zarobljenu-u-stanu>; Denis Sadiković sumnjiči se da je silovao djevojku: Šta kaže advokat Mehmedbašić, 9.1. 2020, Dnevni avaz. <https://avaz.ba/vijesti/crna-hronika/540770/denis-sadikovic-sumnjici-se-da-je-silovao-djevojku-sta-kaze-advokat-mehmedbasic>

privatne detalje iz života počinioca i žrtve za čije objavljivanje nije postojao javni interes, do koji su došli navodeći nezvanične izvore.^[82] Mediji nisu otkrili identitet žrtve, ali je zaštita identiteta kompromitovana s obzirom na to da su objavili ime, prezime i fotografiju osumnjičenog s kojim je žrtva bila u vezi. Drugi mediji, poput Klix.ba, objavili su samo službene informacije, da je potvrđena optužnica, ali da zbog osjetljivosti slučaja više detalja o slučaju nije poznato.^[83] Ovakav način izvještavanja o seksualnom i fizičkom nasilju bez tematskog pristupa i ukazivanja na mehanizme pomoći, uz otkrivanje privatnih detalja i detalja nasilja, nije od javnog interesa, te može dodatno uticati na slučaj i stigmatizirati žrtvu.

Praćena su bila i izvještavanja o migrantima i izbjeglicama u BiH, naročito djela kao što su ubistva, razbojništva, teške krađe, oštećene tuđe stvari, razbojničke krađe, posjedovanje droge i druga. Jedan od najpraćenijih slučajeva je bio slučaj ubistva bh. državljanina u Otesu kod Ilidže Sarajevo u kojem su povrijeđene tri osobe, a jedna je preminula, a koji je MUP KS-a doveo u vezu s migrantima. Mediji su tokom izvještavanja o protestima građana koji su se desili nakon ubistva direktno navodili da su ubistvo počinili migranti, a koristili su i senzacionalističke termine poput „stravičnog ubistva“.^[84] Mediji su objavili fotografiju i ime osobe za kojom je bila raspisana potjernica, a kasnije i sam čin hapšenja (lice je bilo zamagljeno), iako se kriminalističkom obradom uspostavljeno da uhapšena osoba nema veze s ubistvom.^[85] Izvori koje su koristili Uprava policije i Tužilaštvo KS-a od kojeg su dobili i informacije o broju podignutih optužnica tokom 2020. godine protiv

-
- [82] Šta je Denis Sadiković, osumnjičen za silovanje, kazao inspektorima: Naš odnos je neobičan, većem je za kosu, 10.1.2020, Dnevni avaz. <https://avaz.ba/vijesti/crna-hronika/541100/sta-je-denis-sadikovic-osumnjicen-za-silovanje-kazao-inspektorima-nas-odnos-je-neobican-vucem-je-za-kosu>; Detalji optužnice za silovanje: Želiš li da nas raznesem bombom?, 30.3.2020, Dnevni avaz. <https://avaz.ba/vijesti/crna-hronika/558649/detalji-optuznice-za-silovanje-zelis-li-da-nas-raznesem-bombom>
- [83] Potvrđena optužnica za Denisa Sadikovića zbog silovanja, Klix.ba. <https://www.klix.ba/vijesti/crna-hronika/potvrdjena-optuznica-protiv-denisa-sadikovica-zbog-silovanja-i-protupravnog-lisenja-slobode/200330080>
- [84] Ogorčeni mještani Ilidže okupili su se danas u Maloj aleji kako bi osudili sinoćnje ubistvo u Otesu koje su počinili migranti, Klix.ba. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/mjestani-ilidze-ogorceni-zbog-migranata-mi-brinemo-o-njima-a-oni-nam-vracaju-ubistvom/20118073>
- [85] Migrant osumnjičen za učešće u ubistvu na Otesu ranije osuđivan uvjetno, Klix.ba. <https://www.klix.ba/vijesti/svijet/migrant-osumnjicen-za-ucesce-u-ubistvu-na-otesu-ranije-osudjivan-uvjetno/20118165>; Pogledajte fotografije hapšenja migranta iz Maroka na Ilidži, Klix.ba. <https://www.klix.ba/vijesti/crna-hronika/pogledajte-fotografije-hapsenja-migranta-iz-maroka-na-ilidzi/20119094>

migranta i izbjeglica i broju presuda.^[86] Ovakav način izvještavanja, koji naglašava porijeklo osumnjičenih i u kojem su, prema dosadašnjim analizama, migranti i izbjeglice većinom predstavljaju kao počinioci i opasne osobe, doprinosi dodatnoj stigmatizaciji ove populacije i može da utiče na odnos građana i građanki prema njima.^[87]

---

[86] Glasnogovornica Tužilaštva KS-a je izjavila da je do decembra 2020. godine bilo 9 podignutih optužnica, a sedam je u fazi istrage.

[87] Rea Adilagić, R, 2019, Od viktimizacije do demonizacije: Gdje je istina? Istraživanje o načinima izvještavanja medija o migrantima i izbjeglicama, Udruženje BH novinari. https://bhnovinari.ba/wp-content/uploads/2019/09/od_viktimizacije_do_demonizacije_gdje_je_istina_BHN_feb_2019.pdf ; Anida Sokol, 2020, Hate Narratives in the Media and User generated content, SEENPM, Mediacentar Sarajevo. <https://seenpm.org/wp-content/uploads/2020/12/Resilience-research-publication-2-BiH-English.pdf>.

6. Zaključak i preporuke

Mediji su tokom pandemije Covida-19 nastavili izvještavati o pravosudnim predmetima, iako u manjem obimu nego obično. Neki od razloga za manji obim medijskog izvještavanja o pravosuđu su bili odgođena ročišta, smanjen rad pravosudnih institucija, kao i otežana komunikacija s pravosudnim institucijama. Medijsko izvještavanje je ipak u većini slučajeva o pravosudnim predmetima i radu pravosuđa bilo korektno, ali često fragmentirano, bazirano na jednom izvoru ili saopštenju, te su nedostajala istraživanja o pojedinim slučajevima ili pojedinim dijelovima slučajeva, te pozadinski kontekst. U slučajevima koji su uključivali visoke zvaničnike, poput slučaja „Respiratori“, za koje je postojao pritisak javnosti za redovne i pravovremene informacije, medijsko izvještavanje je bilo redovno ali većinom fragmentirano, zasnovano na jednom ili par izvora i novim informacijama do kojih su mediji došli. Nedostajalo je kontekstualizacije i pozadinskih informacija koje bi rekonstruisale cijeli slučaj dok se u drugim slučajevima poput sjednica VSTV-a izvještavalo često nekontinuirano bez dodatnih istraživanja. U slučajevima o izvještavanjima o ubistvima i silovanju, koji su dio crne hronike, došlo je do kršenja etičkih principa, kao što su pravo na privatnost te iznošenje brutalnih detalja nasilja. Mediji su u pojedinim slučajevima iznijeli i nekoliko dezinformacija poput vijesti Novinske agencije Srna da je krajem juna počelo suđenje Fadilu Novaliću, Fahrudinu Solaku i Fikretu Hodžiću u slučaju „Respiratori, iako u ovom slučaju u to vrijeme nije bila podignuta optužnica.^[88] Ove dezinformacije su proizvod copy-paste novinarstva, manjka kapaciteta i provjere informacija u medijskim redakcijama, ali i nepoznavanja određenih pravnih termina i postupaka.

Mediji su tokom pandemije Covida-19 radili u teškim okolnostima, s manjkom kapaciteta, povećanim obimom posla kao i dodatnim stresom zbog straha od zaraze. Ipak, kao što je i ova analiza pokazala, mediji su u pojedinim slučajevima pokazali nedostatak senzibiliranosti za izvještavanje o pojedinim društvenim grupama, poput migranata i izbjeglica, nedostatak ekspertize za izvještavanje o specijaliziranim temama, kao što su teme iz pravosuđa, a koje uključuju poznavanje pravnih postupaka i terminologije, ali kod pojedinih medija i nedostatak integriteta u slučajevima izvještavanja o seksualnom nasilju. Ipak, većina izvještaja je bila korektna ali površna, tek su rijetki i manje popularni mediji doprinijeli boljoj informiranosti javnosti i donosili dubinske i nove informacije.

---

[88] Nije tačno da sutra počinje suđenje Novaliću, Solaku i Hodžiću, Raskrinkavanje.ba. <https://raskrinkavanje.ba/analiza/nije-tacno-da-sutra-pocinje-sudenje-novalicu-solaku-i-hodzicu>

Preporuke:

- » Poštovati etičke i profesionalne kodekse, naročito kodekse koji se tiču izvještavanja o pravosudnim predmetima Vijeća za štampu i online medije, te Regulatorne agencije za komunikacije (vidjeti sekciju 2);
- » S posebnom pažnjom pokrivati slučaje koji se tiču marginaliziranih društvenih grupa i slučajeve ubistava, nasilja i silovanja. Takve slučajeve obrađivati tematski, a ne samo kroz pojedine predmete, bez senzacionalizma, iznošenja privatnih detalja i detalja nasilja, otkrivanje identiteta žrtve i počinioca (osim ako nije u javnom interesu), fotografija nasilja i bez dodatne stigmatizacije žrtve i počinioca, uz poštivanje presumpcije nevinosti.
- » U svrhu boljeg informiranja javnosti potrebno je iznositi informacije o kontekstu i cijelom toku slučajeva, a ne samo nove informacije do koji su mediji došli.
- » Pored saopštenja, raditi istraživanja i analize i raditi follow-up slučaja (npr. ne iznositi samo informacije o najavi sjednice, već i šta je zaključeno na sjednici, te šta se desilo po tom pitanju);
- » Konsultirati više izvora o određenom predmetu i izbjegavati jednostrana izvještavanja zasnovana na jednom izvoru (npr. vlasti ili opozicije); provjeravati informacije iz više izvora i redovno kontaktirati pravosudne institucije, kao i konsultirati eksperte i tražiti dodatna mišljenja;
- » Raditi na dodatnoj edukaciji medija o izvještavanju o pravosuđu i pravosudnim predmetima, o ulozi i nadležnostima pravosudnih institucija, stručnoj terminologiji, etičkim principima, izvještavanju o manjinskim i marginaliziranim skupinama itd.
- » Pravosudne institucije bi trebale poboljšati svoje komunikacijske prakse (vidi preporuke u prvom izvještaju), slati sadržajna saopštenja, koja bi uključivala više kontekst informacija, kao i pojašnjenja pravnih termina i pravosudnih postupaka, te kroz redovna saopštenja podstaći kontinuitet izvještavanja.

Reference:

- » Admir Muslimović, 2020, Tužioci nisu ubrzali rad na predmetima u vezi s pandemijom, Detektor. <https://detektor.ba/2020/09/02/tuzioci-nisu-ubrzali-rad-na-predmetima-u-vezi-s-pandemijom/>
- » Anida Sokol, 2020, Modeli propagande, dezinformacija i mržnje u medijima i komunikacijama u Bosni i Hercegovini, SEENPM. https://www.media.ba/sites/default/files/rsl_research_bih_local_language_final_0.pdf <https://seenpm.org/wp-content/uploads/2020/09/Research-publication-1-BiH-ENG.pdf>

- » Anida Sokol, 2019, *Media usage in Birač region and Kalesija*, Mediacentar Sarajevo. https://www.media.ba/sites/default/files/media_usage_habits_birac_region_0.pdf
- » Belma Buljubašić, *Crna hronika: Najčitaniji sadržaj*, Media.ba, 7.2.2020. <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/crna-hronika-najcitaniji-sadrzaj-koji-se-prati-poput-telenovele>
- » BH novinari: *Javni protest Fahrudinu Solaku, direktoru Federalne uprave Civilne zaštite*. <https://bhnovinari.ba/bs/2020/04/30/bh-novinari-javni-protest-fahrudinu-solaku-direktoru-federalne-uprave-civilne-zastite/>
- » Emina Dizdarević, 2018, *Pravosuđe internim aktima ograničava medijski pristup*, Detektor. <https://detektor.ba/2018/11/08/pravosudje-internim-aktima-ogranicava-medijski-pristup-video/>
- » Elvira Jukić Mujkić, 2016, *Research on media reporting on gender-based violence against women in Bosnia and Herzegovina*, UN Women. <https://www2.unwomen.org/-/media/field%20office%20eca/attachments/publications/country/bosnia/media%20reporting%20on%20gbv-eng-final.pdf?la=en&vs=3803>
- » Erna Mačkić, 2018, *Transparentnost pravosuđa u Bosni i Hercegovini u domenu procesuiranja koruptivnih krivičnih djela*, Analitika. <https://www.analitika.ba/sites/default/files/publikacije/Transparentnost%20pravosudnih%20institucija%20-%20osvrt.pdf>
- » Istinomjer, 2020, *Pokretna bolnica i dalje samo šator*. <https://listinomjer.ba/pokretna-bolnica-i-dalje-samo-sator/>
- » Irex izvještaj za BiH, 2019. <https://www.irex.org/sites/default/files/pdf/media-sustainability-index-europe-eurasia-2019-bosnia-herzegovina.pdf>
- » Minela Pamuk, 2020, *Prioritet za pomoć entitetskih vlada će imati mediji koji nisu otpuštali radnike*, Mediacentar Sarajevo, Media.ba. <https://www.media.ba/bs/magazin-novinarstvo/prioritet-za-pomoc-entitetskih-vlada-ce-imati-mediji-koji-nisu-otpustali-radnike>
- » Nidžara Ahmetašević, 2018, *Da pravda bude vidljivija: Priručnik za novinare i novinarku koji izužestavaju o sudskim procesima i radu tužilaštva u BiH*, Mediacentar Sarajevo. https://www.media.ba/sites/default/files/da_pravda_bude_vidljiva_final_web.pdf
- » Rea Adilagić, R, 2019, *Od viktimizacije do demonizacije: Gdje je istina? Istraživanje o načinima izužestavanja medija o migrantima i izbjeglicama*, Udruženje BH novinari. <https://bhnovinari.ba/wp-content/uploads/2019/09/od-viktimizacije-do-demonizacije-gdje-je-istina-BHN-feb-2019.pdf>
- » Raskrinkavanje.ba, 2020, *Nije tačno da sutra počinje suđenje Novaliću, Solaku i Hodžiću*. <https://raskrinkavanje.ba/analiza/nije-tacno-da-sutra-pocinje-sudenje-novalicu-solaku-i-hodzicu>
- » Sanela Hodžić i Anida Sokol, 2017, *Za transparentnije i legitimnije finansiranje iz javnih budžeta. Izvještaj s preporukama: Smjernice za javne organe u BiH*, Mediacentar

- Sarajevo. https://www.media.ba/sites/default/files/transparentnije_i_legitimnije_finansiranje_medija_iz_javnih_budzeta_-_smjernice_za_javne_organe_u_bih_-_bhs.pdf
- » Slađan Tomić, 2021, Tokom pandemije u BiH desetine otkaza u medijima, Media.ba. <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/tokom-pandemije-u-bih-desetine-otkaza-u-medijima>
  - » Tijana Cvijetićanin i drugi, 2019, Disinformation in the Online Sphere. The Case of BiH. Association of Citizens “Why not”. https://zastone.ba/app/uploads/2019/05/Disinformation_in_the_online_sphere_The_case_of_BiH_ENG.pdf
  - » Vanja Stokić, Predrasude o izbjeglicama i migrantima: Stanje na terenu i policija demantuje medije, Media.ba, 26.11.2020. <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/predrasude-o-izbjeglicama-i-migrantima-stanje-na-terenu-i-policija-demantuju>

Spisak intervjuja

- » Semir Hambo, urednik Klix.ba, 4.2.2021.
- » Tijana Kecman, novinarka, BHRT, telefonski intervju, 4.3.2021.

Kodeksi

- » Kodeks Vijeća za štampu. https://www.vzs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=218&Itemid=9;
- » Kodeks o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija. <https://docs.rak.ba/articles/333eb24f-ca18-4ef2-a9ab-8f402e8a4f40.pdf>

Članci

- » Poljoprivredno gazdinstvo dobilo posao od 10,5 miliona maraka za nabavku respiratora, Fokus.ba, 27.4.2020. <https://www.fokus.ba/vijesti/bih/poljoprivredno-gazdinstvo-dobilo-posao-od-105-miliona-maraka-za-nabavku-respiratora/1753735/?fbclid>
- » Solak je FH Srebrenu malinu proglasio ovlaštenom za uvoz respiratora, Fokus.ba, 28.4. 2020. <https://www.fokus.ba/vijesti/bih/fokus-ba-saznaje-solak-je-fh-srebrenu-malinu-proglasio-ovlastenom-za-uvoz-respiratora/1754728/>
- » U slučaj nabavke respiratora uključila se i SIPA, Klix.ba, 28.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/u-slucaj-nabavke-respiratora-ukljucila-se-i-sipa/200428060>
- » Klix.ba ekskluzivno objavljuje: Ovo su mjere zabrane izrečene Novaliću, Solaku i Hodžiću, Klix.ba, 31.5.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/klix-ba-ekskluzivno-objavljuje-ovo-su-mjere-zabrane-izrecene-novalicu-solaku-i-hodzicu/200531078>

- » Zašto je Jelka Milićević potpisala odluku o raspodjeli respiratora ako se ranije žalila na nepravilnosti, 30.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/zasto-je-jelka-milicevic-potpisala-odluku-o-raspodjeli-respiratora-ako-se-ranije-zalila-na-nepravilnosti/200430036>
- » Ekskluzivno otkrivamo: Respiratori su nabavljeni po cijeni 80 hiljada KM po komadu! Klix.ba, 28.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/ekskluzivno-otkrivamo-respiratori-su-nabavljeni-po-cijeni-80-hiljada-km-po-komadu/200428183>
- » Klix.ba ekskluzivno objavljuje akt suda: Solak i Hodžić se sumnjiče za pranje novca i brojne zloupotrebe, Klix.ba, 11.5.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/klix-ba-ekskluzivno-objavljuje-akt-suda-solak-i-hodzic-se-sumnjice-za-pranje-novca-i-brojne-zloupotrebe/200511097>
- » “Srebrena malina” tek jučer dobila saglasnost Agencije za lijekove, a respiratore su uvezli u subotu, Klix.ba, 28.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/srebrena-malina-tek-jucer-dobila-saglasnost-agencije-za-lijekove-a-respiratore-su-uvezli-u-subotu/200428149>
- » Ko je koga prevario: Solak naručio respiratore, Hodžić isporučio ventilatore!?, Dnevni avaz, 30.4.2020. <https://avaz.ba/vijesti/bih/566756/ko-je-koga-prevario-solak-narucio-respiratore-hodzic-isporucio-ventilatore>
- » Vojin Mijatović podnio krivičnu prijavu protiv Fikreta Hodžića zbog afere „Respiratori“, Klix.ba, 28.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/vojin-mijatovic-podnio-krivicnu-prijavu-protiv-fikreta-hodzica-zbog-afere-respiratori/200428137>
- » Kojović prokomentarisao nabavku respiratora: Klasična interna SDA podjela partijskih zadataka, Klix.ba, 29.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/kojovic-prokomentarisao-nabavku-respiratora-klasicna-interna-sda-podjela-partijskih-zadataka/200429092>
- » Pokušaj državnog udara: Novalić prebačen u Tužiteljstvo BiH, Stav, 29.5.2020. <https://arhiv.stav.ba/pokusaj-drzavnog-udara-novalic-prebacen-u-tuziteljstvo-bih/>
- » Kovačević: U Srpskoj sve transparentno, za razliku od FBIH (VIDEO), 11.6.2020. <https://lat.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=387883>
- » Vlada Srpske donijela odluku o nabavci pokretne bolnice, Nezavisne novine, 21.3.2020. <https://www.nezavisne.com/novosti/drustvo/Vlada-Srpske-donijela-odluku-o-nabavci-pokretne-bolnice/590037>
- » Vladimir Kovačević, Oprema za pokretnu bolnicu još uvijek u carinskim procedurama, Detektor, 27.5.2020. <https://detektor.ba/2020/05/27/oprema-za-pokretnu-bolnicu-jos-uvijek-u-carinskim-procedurama/>
- » Šta je kupila Vlada RS-a? Nebojša Vukanović tvrdi da su ukradena 4 miliona KM na šatoru za svadbe, Klix.ba, 24.5.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/sta-je-kupila-vlada-rs-a-nebojsa-vukanovic-tvrdi-da-su-ukradena-4-miliona-km-na-satoru-za-svadbe/200524098>

- » Traži se raskid ugovora o kupovini pokretne bolnice i povrat 4,2 miliona, Nezavisne novine, 29.5.2020. <https://www.nezavisne.com/novosti/bih/Trazi-se-raskid-ugovora-o-kupovini-pokretne-bolnice-i-povrat-42-miliona-KM/601747>
- » Zeljković: Balkan Global uplatio preostali novac za mobilnu bolnicu, Nezavisne novine, 19.6.2020. <https://www.nezavisne.com/novosti/drustvo/Zeljkovic-Balkan-Global-uplatio-preostali-novac-za-mobilnu-bolnicu/605551>
- » ANALIZA: Zašto Državno tužilaštvo nije preuzelo predmet “Pokretne bolnice” poput “Respiratora”? , 14.10.2020 <https://detektor.ba/2020/10/14/zasto-drzavno-tuzilastvo-nije-preuzelo-predmet-pokretne-bolnice-poput-respiratora/>
- » Mobilna bolnica uvezena bez dozvole: Podaci o carinjenju i porezima se ne poklapaju, 20.7.2020, eTrafika. <https://www.etratika.net/drustvo/75757/mobilna-bolnica-uvezena-bez-dozvole-podaci-o-carinjenju-i-porezima-se-ne-poklapaju/>
- » ANALIZA: Zašto Državno tužilaštvo nije preuzelo predmet “Pokretne bolnice” poput “Respiratora”? , 14.10.2020. <https://detektor.ba/2020/10/14/zasto-drzavno-tuzilastvo-nije-preuzelo-predmet-pokretne-bolnice-poput-respiratora/>
- » Republika Srpska: Afera nabavke mobilne bolnice, BHRT, 31.1.2021. <https://bhrt.ba/republika-srpska-afere-nabavke-mobilne-bolnice/>
- » Ristić potvrdio: Pokretna bolnica prodana u Tursku za pet miliona evra, Nezavisne novine, 15.7.2020. <https://www.nezavisne.com/novosti/drustvo/Ristic-potvrdio-Pokretna-bolnica-prodata-u-Tursku-za-pet-miliona-evra/610655>
- » Višković: Avionski prevoz bolnice plaćen zbog straha da će biti zaplijenjena, Nezavisne novine, 27.4.2020. <https://www.nezavisne.com/novosti/drustvo/Viskovic-Avionski-prevoz-mobilne-bolnice-placen-zbog-straha-da-ce-bitizaplijenjena/596393>
- » Tegeltija na hitnoj sjednici VSTV-a: Spreman sam ići na poligraf, nezakonito me prisluškuju, Klix.ba, 3.12.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/tegeltija-na-hitnoj-sjednici-vstv-a-spreman-sam-ici-na-poligraf-nezakonito-me-prisluškuju/201203037>
- » Sjednica VSTV-a BiH: Imenovanje glavnog federalnog tužitelja u fokusu, Avaz, 22.10.2020. <https://avaz.ba/vijesti/bih/603765/sjednica-vstv-a-bih-imenovanje-glavnog-federalnog-tuzitelja-u-fokusu>
- » VSTV imenovao nosioce pravosudnih funkcija, Klix.ba, 16.9.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/vstv-imenovao-nosioce-pravosudnih-funkcija/200916097>
- » VSTV BiH: Potrebne hitne dopune zakona o krivičnom postupku za realizaciju online suđenja, Klix.ba, 3.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/vstv-bih-potrebne-hitne-dopune-zakona-o-krivicnom-postupku-za-realizaciju-online-sudjenja/200403139>
- » Sanela Gorušanić-Butigan izabrana za potpredsjednicu VSTV-a, Klix.ba, 24.6.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/sanela-gorusanovic-butigan-izabrana-za-potporedsjednicu-vstv-a/200624040>

- » Ustavni sud BiH: Zabranom kretanja za starije od 65 i mlađe od 18 godina prekršena su ljudska prava, 22.4.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/ustavni-sud-bih-zabranom-kretanja-za-starije-od-65-i-mladje-od-18-godina-prekršena-su-ljudska-prava/200422025>
- » Ustavni sud BiH: Mjere o nošenju maski i zabrani kretanja predstavljaju kršenje ljudskih prava, BHRT, 22.12. 2020. <https://bhrt.ba/ustavni-sud-bih-mjere-o-nosenju-maski-i-zabrani-kretanja-predstavljaju-kršenje-ljudskih-prava/>
- » Ustavni sud ipak nije ukinuo sporne mjere, vlastima dat rok mjesec da ih prilagode, Klix.ba, 22.12.2020. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/ustavni-sud-ipak-nije-ukinuo-sporne-mjere-vlastima-dat-rok-mjesec-da-ih-prilagode/201222144>
- » Granični policajac BiH zbog 20 eura mita osuđen na 5 mjeseci zatvora, Klix.ba <https://www.klix.ba/vijesti/bih/granicni-policajac-bih-zbog-20-eura-mita-osudjen-na-5-mjeseci-zatvora/200713052>
- » Predložen pritvor osumnjičenom za puštanje putnika mimo procedure, Klix.ba. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/predlozen-pritvor-granicnom-policajcu-osumnjicenom-za-pustanje-putnika-mimo-procedura/200319074>
- » Denis Sadiković tri dana držao djevojku zarobljenu u stanu, Avaz.ba. <https://avaz.ba/vijesti/crna-hronika/540731/uhapsen-denis-sadikovic-tri-dana-drzao-djevojku-zarobljenu-u-stanu>
- » Denis Sadiković sumnjiči se da je silovao djevojku: Šta kaže advokat Mehmedbašić, Dnevni avaz, 9.1.2020. <https://avaz.ba/vijesti/crna-hronika/540770/denis-sadikovic-sumnjiči-se-da-je-silovao-djevojku-sta-kaze-advokat-mehmedbasic>
- » Šta je Denis Sadiković, osumnjičen za silovanje, kazao inspektorima: Naš odnos je neobičan, vučem je za kosu, Dnevni avaz, 10.1.2020. <https://avaz.ba/vijesti/crna-hronika/541100/sta-je-denis-sadikovic-osumnjicen-za-silovanje-kazao-inspektorima-nas-odnos-je-neobic-an-vucem-je-za-kosu>;
- » Detalji optužnice za silovanje: Želiš li da nas raznesem bombom?, Dnevni avaz, 30.3.2020. <https://avaz.ba/vijesti/crna-hronika/558649/detalji-optuznice-za-silovanje-zelis-li-da-nas-raznesem-bombom>
- » Potvrđena optužnica za Denisa Sadikovića zbog silovanja, Klix.ba. <https://www.klix.ba/vijesti/crna-hronika/potvrđjena-optuznica-protiv-denisa-sadikovica-zbog-silovanja-i-protupravnog-lisenja-slobode/200330080>
- » Ogorčeni mještani Ilidže okupili su se danas u Maloj aleji kako bi osudili sinoćnje ubistvo u Otesu koje su počinili migranti, Klix.ba. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/mjestani-ilidze-ogorceni-zbog-migranata-mi-brinemo-o-njima-a-oni-nam-vracaju-ubistvom/201118073>
- » Migrant osumnjičen za učesće u ubistvu na Otesu ranije osuđivan uvjetno, Klix.ba. <https://www.klix.ba/vijesti/svijet/migrant-osumnjicen-za-ucesce-u-ubistvu-na-otesu-ranije-osudjivan-uvjetno/201118165>

- » Pogledajte fotografije hapšenja migranta iz Maroka na Ilidži, Klix.ba. <https://www.klix.ba/vijesti/crna-hronika/pogledajte-fotografije-hapsenja-migranta-iz-maroka-na-ilidzi/201119094>